

بررسی رابطه بین سبک های یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان کلاس پنجم ابتدایی یاسوج

جان محمد نیکویی^۱

چکیده

آموزش به عنوان خلق محیط های یادگیری که در آن فعالیت های مورد نیاز یادگیرندگان برای ساختن دانش و کسب توانایی تفکر به حداکثر می رسد، تعریف می شود. هدف از این پژوهش تعیین رابطه بین سبک های یادگیری با پیشرفت تحصیلی و استرس دانش آموزان کلاس پنجم ابتدایی یاسوج بود. جامعه آماری پژوهش شامل 100 نفر از دانش آموزان دختر و پسر کلاس پنجم ابتدایی یاسوج در سال تحصیلی 1400 انتخاب شدند. روش تحقیق از نوع توصیفی پیمایشی و ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه سبک های یادگیری کلب و نمرات تحصیلی دانش آموزان بودند. با استفاده از روش های آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند گانه داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج به دست آمده نشان داد که سبک یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار دارد. بر اساس این یافته نتیجه می گیریم که سبک یادگیری و پیشرفت تحصیلی ارتباطی کاملاً وابسته به هم دارند.

کلمات کلیدی: سبک های یادگیری، استرس، دانش آموزان، پیشرفت تحصیلی

1-مقدمه:

آموزش به عنوان خلق محیط های یادگیری که در آن فعالیت های مورد نیاز یادگیرندگان برای ساختن دانش و کسب توانایی تفکر به حداکثر می رسد، تعریف می شود (سیدل^۲ و شاولسون^۳، 2007). یادگیرندگان باید دانش را در ذهن خود بسازند. معلم با آموزش دادن به راه هایی که اطلاعات را برای یادگیرندگان معنی دار و قابل فهم می کند، با دادن فرصت هایی به آنان تا اندیشه ها را خود کشف کنند و به کار ببندند، و با آموزش دادن اینکه راهبردهای مورد استفاده در یادگیری خود را آگاهانه برگزینند می تواند فرایند ساختن دانش را در آنان آسان سازد. معلم می تواند نردبان صعود به درک بالا را در اختیار یادگیرندگان قرار دهد، اما یادگیرندگان خودشان باید از این نردبان

¹ لیسانس، رشته مشاوره و راهنمایی، پردیس شهید ایزدپناه یاسوج، JanMohammadNikoyi99@gmail.com

² seidel

³ shavelson

⁴ Slavin

بالابروند (اسلاوین^۴، 2006). یادگیری یکی از مهمترین زمینه ها در روانشناسی امروز و در عین حال یکی از مشکل ترین مفاهیم برای تعریف کردن است. (هرگنهان^۵ و السون^۶، 2005).

با این حال، به سبب اهمیت مفهوم یادگیری، از آن تعریف های مختلفی به دست داده اند. معروف ترین تعریف یادگیری به قرار زیر است: یادگیری به فرایند ایجاد تغییر نسبتا پایدار در رفتار یا توان رفتاری که حاصل تجربه است گفته می شود (سیف، 1393). صاحب نظران بر این باورند که نظام آموزشی مهم ترین عاملی است که بر جامعه تاثیر می گذارد، جامعه راهدایت می کند و همراه با تغییرات و تحولات در سرتاسر جهان متاثر می شود. بر این اساس ضروری است که برنامه های نظام های آموزشی به موازات این تحولات و با توجه به الزامات جامعه سازمان دهی شوند (گلتنکا^۷، 2010). این تحولات عمومی در نظام های آموزش. پرورش بر سبکهای یادگیری دانش آموزان اثر گذار است. اثر بخشی بیشتر روش های تدریس مدرسان، لازم است در برخورد با یادگیرندگان دارای سبکهای یادگیری مختلف، ضمن آگاهی دادن به دانش آموخته گان در ارتباط با سبک های یادگیری آنها، رفتار تدریسی خود را با سبک و شیوه ی یادگیری آنها منطبق نمایند(ساجدی، 1393).

می توان سبک یادگیری را به عنوان رویکرد شخصی یادگیرندگان به یادگیری، حل مساله و پردازش اطلاعات، یا روشی که یادگیرنده در یادگیری خود آن را به روش های دیگر ترجیح می دهد تعریف کرد. (اگن^۸ و کاوچاک، 2009). در این راستا عوامل اجتماعی و اقتصادی نقش مهمی در برآوردن نیازهای دانش آموزان بازی می کند که بر یادگیری آنها موثر است. دانش آموزان دارای هوش یکسان اغلب نسبت به تکالیف کلاسی متفاوت برخورد می کنند و درباره موضوع های درسی متفاوت فکر می کنند. بعضی از این تفاوت ها ناشی از سبک های شناختی آنان است که بر آنها کنترل آگاهانه ندارند (ارمرود^۹، 2011).

سبک های یادگیری یا ترجیحات یادگیری بسیار گوناگونند. با این حال، می توان آن ها را به سه دسته شناختی عاطفی، و فیزیولوژیکی تقسیم کرد. سبک های یادگیری شناختی به روش هایی که شخص موضوع ها را ادراک می کند، اطلاعات را به خاطر می سپارد، درباره مطالب می اندیشد، و مسایل را حل می کند گفته می شود. سبک های یادگیری عاطفی دربرگیرنده ویژگی های شخصیتی و هیجانی یادگیرنده مانند پشتکار، تنها کار کردن یا با دیگران کار کردن، و پذیرش یا رد تقویت کننده های بیرونی است. سبک های یادگیری فیزیولوژیکی جنبه زیست شناختی دارند و در برگیرنده واکنش فرد به محیط فیزیکی موثر بر یادگیری او هستند، مانند ترجیح دادن مطالعه در شب یا روز یا ترجیح دادن مطالعه در محیط های گرم یا محیط های سرد(سیف، 1393).

سبک های یادگیری شناختی انواع مختلفی دارند که هر کدام از دسته بندی های عنوان شده با توجه به ویژگی های بیان شده می توانند برپیشرفت تحصیلی دانش آموزان تأثیر داشته باشند. سبک های وابسته به زمینه و نایسته به زمینه گویای این است که قضاوت های شخصی بعضی یادگیرندگان تحت تاثیر زمینه موضوع یادگیری قرار می گیرد، در حالی که برای بعضی یادگیرندگان دیگر تاثیرزمینه بسیار اندک است یا اصلا وجود ندارد (ویتکین و دیگران^{۱۰}، 1977). سبک های تکانشی و تاملی دسته بندی های دیگر سبک های یادگیری شناختی است. یادگیرندگان تکانشی سریع کار می کنند اما اشتباهات زیادی مرتکب می شوند، یادگیرندگان تاملی کند کار می کنند اما اشتباهات کمتری مرتکب می شوند(کاگان^{۱۱}، 1964). سبک های همگرا، واگرا، جذب کننده، و انطباق یابنده نوع دیگری از دسته بندی سبک های یادگیری می باشد. این دسته بندی بر اساس یک چرخه چهار مرحله ای به نام چرخه یادگیری تجربه ای بنا نهاده شده که از نظریه یادگیری کلب استخراج شده است(لایت^{۱۲} و کاکس^{۱۳}، 2002).

⁴ Slavin

⁵ Hergenhahn

⁶ Olson

⁷ Gultekina

⁸ Eggen & chavchak

⁹ oremroud

¹⁰ Vitkin et ell

¹¹ kagan

¹² Leite

¹³ kaks

نوع سبکی که دانش آموزان به پی آمد تحصیلی خود می دهند با موضوعاتی در ارتباط است که پیشرفت تحصیلی را مورد تأثیر خود قرار می دهد. اسنادهای علی دانش آموزان با انتظارات آنها درباره عملکردهای آینده، رفتار تحصیلی آینده و حالات عاطفی دانش آموزان در ارتباط می باشد. رابطه بین سبک تفکر دانش آموزان در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و رابطه بین رویکردهای یادگیری آنان در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را نشان داد. به علاوه با توجه به اینکه سبک تفکر به شیوه‌های ترجیحی افراد در استفاده از توانایی‌های فردی دانش آموزان اشاره دارد (استرنبرگ، 1997) و همچنین سبک تفکر بر نظریه خود مدیریتی ذهنی (استرنبرگ، 1998، 1997) استوار است و مطرح می کند همان گونه که برای مدیریت یک جامعه راه‌های متفاوتی وجود دارد، افراد نیز برای بهره گرفتن از توانایی‌های خود از شیوه‌های متفاوتی استفاده می کنند.

با توجه به خلا تحقیق در شهر یاسوج وعدم انجام آن در رابطه با دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی و پاسخ به این سوال که آیا سبک های یادگیری با پیشرفت تحصیلی و استرس دانش آموزان مذکور ارتباط معنی داری دارد؟ این تحقیق انجام می گیرد.

2- پیشینه تحقیق:

قاسمی زاد(1394) در تحقیقی به نام «روش ها و موفقیت های تحصیلی سنتی برای دانش آموزان آموزش عالی نسبت به روشهای غیر سنتی» در این مقاله با هدف مطالعه راهبردهای یادگیری برای چهار دانشجو انجام شد. در نمونه گیری خوشه‌ای که انجام شد، 245 نفر از دانشجویهای دانشگاه آزاد ایران به صورت تصادفی انتخاب شدند، و پرسش نامه بین آن‌ها توزیع گردید که روش پژوهش، همبستگی و مقایسه ای بود. برای محاسبه قابل اطمینان، تجزیه و تحلیل به روش آلفا گرونباخ صورت گرفت، و از نظر متخصصان برای تجزیه و تحلیل محاسبات برای کار استفاده شد. نتایج نشان داد که تفاوت‌های معنی داری بین راهبردهای یادگیری در هر گروه از محصلان وجود ندارد. علاوه بر این بین موفقیت‌های تحصیلی از این دو گروه تفاوت معنی داری وجود ندارد.

حاتم زاده سرکشتی (۱۳۹۴) در مقاله ای تحت عنوان « بررسی رابطه بین فرهنگ کلاس درس، سبک یادگیری و میزان خلاقیت دانش آموزان پسر پایه ششم شهرستان دلفان» به این نتیجه رسید که: هدف رابطه بین فرهنگ کلاس درس، سبکهای یادگیری و میزان خلاقیت دانش آموزان می باشد لذا پژوهش از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه ی دانش آموزان پسر پایه ششم - دوره ابتدایی شهرستان دلفان در سال تحصیلی 49 49 که تعداد آنها بالغ بر 0922 نفر بود. تعداد نمونه از روش نمونه گیری به این صورت بود که از بین دانش آموزان پسر پایه ششم ابتدایی شهرستان نورآباد بطور تصادفی 014 نفر انتخاب شدند روش اصلی آزمودنی در این مطالعه تصادفی بوده است روش و ابزار جمع آوری اطلاعات شامل سه پرسشنامه، پرسشنامه فرهنگ کلاس استقاف رابینز، پرسشنامه سبک های یادگیری کلب و پرسشنامه خلاقیت رند سیب می باشد برای جمع آوری اطلاعات از دو روش کتابخانه ای و میدانی استفاده شده است. برای تعیین چارچوب تئوری تحقیق، از منابع جدید علمی استفاده شده و به جهت اشراف به پیشینه تحقیق، روش کتابخانه ای به کار رفته است. عمده روش جمع آوری اطلاعات میدانی است روش تحلیل داده ها در دو سطح توصیفی و استنباطی انجام شده است. در تحلیل توصیفی از شاخص های آمار توصیفی از جمله فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد و... و در تحلیل استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است

کونانی، امیری؛ زمانیان و حیدری پور، (۱۳۹۴) هدف از این پژوهش بررسی رابطه سبک های یادگیری با پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان شهرستان کوهدشت بود. روش: روش مورد استفاده در این پژوهش، زمینه یابی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری: جامعه آماری این پژوهش عبارت بود از تمامی دانش آموزان مقطع راهنمایی شهرستان کوهدشت که در سال تحصیلی 93-1392 مشغول به تحصیلی بودند. نمونه - آماری: از میان جامعه آماری نمونه ای باحجم 125 نفر به روش نمونه گیری تصادفی از میان دوجنس (دختر و پسر) انتخاب شد. ابزار جمع آوری داده ها: به منظور جمع آوری داده ها از پرسشنامه سبک های یادگیری کلب، معدل تحصیلی دانش آموزان استفاده گردید. روش تجزیه و تحلیل داده ها: در این پژوهش به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از دو روش همبستگی و تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. یافته ها: نتایج حاصل نشان دادند که سبکهای یادگیری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه معناداری دارند، همچنین نتایج نشان دادند که از میان سبک های یادگیری، سبک یادگیری و اگر بیشترین رابطه را پیشرفت تحصیلی دانش آموزان داشت. پیشنهادات: باتوجه به رابطه معناداری که بین سبکهای یادگیری و پیشرفت تحصیلی مشاهده شد، پیشنهاد می شود ضمن

تشخیص درست سبکهای یادگیری هر یک از فراگیران، محتوای آموزشی، فضاهای آموزشی، و دیگر عناصر آموزش و یادگیری متناسب با هر یک از این توانایی ها طراحی و تدوین شود تا زمینه پیشرفت هر چه بیشتر آنان مهیا گردد. استن ماریا ماگدالنا¹⁴ (2015) در پژوهشی به پیش بینی و بهبود پیشرفت تحصیلی را نشان داد که موضوع تا به حال در زمینه یادگیری دانشگاهی و پیدا کردن عوامل موثر بر موفقیت تحصیلی دارای پیامدهای قوی در پژوهش در روانشناسی یادگیری درست می باشد، بلکه در سیاست های آموزشی و به طور ضمنی در راهبردهای یادگیری دانش آموزان است. مطالعه حاضر پیشنهاد به تجزیه و تحلیل نوع رابطه در میان سبک یادگیری دانش آموزان دارد، رفتار و عملکرد تحصیلی در یادگیری عملی و نظری خودفعالیت ها است. نتایج حاصل از این مطالعه نشان می دهد تفاوت های قابل توجهی در رابطه با سبک یادگیری و رفتار یادگیری، با توجه به سن، تجربه و نوع عملکرد تحصیلی وجود دارد.

روس و هاناپی¹⁵ (2015) در تحقیقی به نام «الگوی سبک های یادگیری در دانش آموزان سال دوم در مدیریت کسب و کار و برنامه هتلداری» در یکی از کالج های حرفه ای در منطقه شمال» در این تحقیق بررسی سبک های یادگیری دانش آموزان سال دوم در مدیریت کسب و کار و هتلداری در یکی از کالج های حرفه ای در منطقه شمال، مالزی انجام داد. در نمونه پژوهش، 30 نفر از دانش آموزان شامل از هر برنامه، در مجموع 60 دانش آموزان بود روش اندازه گیری مورد استفاده پرسشنامه ها بر اساس شاخص سبک های یادگیری (ILS) بود توسعه یافته توسط فلدر و سیلورمن (1988) که از 44 آیتم استاندارد تایید 4 ابعاد و 4 خرده مقیاس، یعنی صفوف (فعال / آموزان انعکاسی)، ادراک (سنجش / آموزان بصری)، ورودی (تصویری / آموزان شفاهی) و درک (یادگیرندگان جهانی / پی در پی) بودند. هر یک از ابعاد شامل 11 مورد بود. اطلاعات توصیفی تجزیه و تحلیل از نرم افزار SPSS 20.0 استفاده شد. نمایش نتایج: از تجزیه و تحلیل نشان داد که به طور کلی، دانش آموزان سال دوم از این دانشکده را می توان غالب در بصری (90٪) از سبک کلامی برای بعد ورودی؛ فعال (71.7٪) سبک پس از آن بازتابنده برای بعد صفوف؛ پی در پی (71.7٪) از سبک جهانی برای درک ابعاد و سنجش (55٪) از سبک بصری برای درک ابعاد. بر اساس یافته ها، محققان نشان می دهد که استادان دانشگاه باید روش های تدریس خود از استراتژی ها، روش ها و تکنیک های با سبک های یادگیری غالب برای هر یک از ابعاد در میان دانش آموزان میباید.

نوراسکین عمر و همکاران¹⁶ (2014) در تحقیقی نشان داد که ابعاد سبک های یادگیری و دستاورد علمی دانش آموزان سبک های یادگیری فردی با توجه به تمایل هر فرد متفاوت است. سبک های یادگیری مناسب می تواند کمک کند دانش آموزان برای رسیدن به رکورد خوب دانشگاهی در هر موضوع دست یابند بنابراین، این مطالعه با هدف تعیین ارتباط بین موفقیت دانش آموزان و سبک یادگیری برای موضوع فنی و غیر فنی انجام گرفت. در مجموع 288 دانش آموز دیپلم ثبت نام در برنامه مهندسی برق در این مطالعه شرکت کردند. صفحه اول سبک آموزش سلیمان فلدر و مدل فلدر و سیلورمن تفسیر داده هابین شرکت کننده ها جهت استفاده توزیع شد. نتایج نشان داد که مهندسی برق دانش آموزان یک نوع فعال سبک یادگیری برای بعد اول، سنجش برای بعد دوم، که تصویری برای سومین ابعاد، و توالی برای بعد چهارم بود. نتایج نشان داد که بین رابطه معنادار ابعاد سبک های یادگیری و پیشرفت تحصیلی وجود دارد برای موضوع فناوری برق و تنها بعد دوم است که رابطه معناداری با پیشرفت تحصیلی از موضوع رابطه معناداری وجود ندارد در نتیجه، سبک یادگیری نمی عوامل اصلی است به منظور افزایش موفقیت دانش آموزان، اما می توان آن را مورد استفاده برای شناسایی گرایش سبک برخوردار شده توسط یادگیری دانش آموزان مورد استفاده قرار گیرد.

¹⁴ Stan Maria Magdalena

¹⁵ Rus & Hanapi

¹⁶ Norasyikin Omar et ell

3-روش تحقیق :

این تحقیق، توصیفی از نوع همبستگی با ماهیت کاربردی و از لحاظ زمانی مقطعی می باشد. در این تحقیق روش پیمایشی جهت گردآوری اطلاعات استفاده شد، لذا آن را می توان در زمره تحقیق های میدانی قرار داد. جامعه آماری این تحقیق، دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی شهر یاسوج می باشد. روش جمع آوری اطلاعات به صورت مطالعات کتابخانه ای و میدانی و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه و فیش برداری می باشد.

جامعه آماری پژوهش، دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی شهر یاسوج می باشد. تعیین انحراف معیار، حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران در سطح خطای پنج درصد و دقت پنج دهم برابر با حجم نمونه برآورد خواهد شد. در این پژوهش از روش نمونه گیری خوشه ای استفاده شد. بدین ترتیب که در ابتدا لیست مدارس پسرانه و دخترانه که دارای کلاس پنجم می باشند تهیه شده و با توجه به اینکه تعداد دانش آموزان پنجم شهر یاسوج 3500 نفر می باشد، بر اساس جدول کرجسی و مورگان حجم نمونه 400 نفر خواهد بود. لذا با توجه به اینکه میانگین تعداد دانش آموزان پایه پنجم در هر مدرسه 5 نفر می باشد، تعداد 5 مدرسه پسرانه و 5 مدرسه دخترانه انتخاب و پرسشنامه بین همه ی کلاس پنجمی های آن مدرسه توزیع خواهد شد. در نتیجه تعداد 100 پرسشنامه توزیع شد.

3-1- توصیف شاخص های جمعیت شناختی

نتایج فراوانی جنیست آزمودنی ها نشان دهنده این است که 50 نفر (50 درصد) از دانش آزمون پسر و 50 نفر (50 درصد) از دانش آموزان دختر می باشند.

جدول 1- فراوانی و درصد فراوانی جنسیت آزمودنی ها

متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	50	50
	زن	50	50
	جمع	100	100

3-2- روش گردآوری اطلاعات:

به صورت میدانی و کتابخانه ای

ابزار گردآوری اطلاعات (پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده، آزمون، فیش، جدول، نمونه برداری، تجهیزات آزمایشگاهی و بانک های اطلاعاتی و شبکه های کامپیوتری و ماهواره ای و غیره):

3-3- ابزار گردآوری اطلاعات تحقیق:

با توجه به اهداف پژوهش، از دو پرسشنامه به شرح ذیل برای جمع آوری داده ها استفاده شد که ابتدای پرسشنامه ها، 2 سؤال به منظور جمع آوری برخی از اطلاعات جمعیت شناختی آزمودنیها مانند سن، جنس، آمده است.

3-3-1- پرسشنامه سبک های یادگیری کلب

روش نمره گذاری

پرسشنامه سبک های یادگیری کلب شامل 12 جمله است که برای هر جمله 4 گزینه پیشنهاد شده است. هر گزینه به ترتیب نشان دهنده یکی از چهار شیوه یادگیری: تجربه عینی، مشاهده تاملی، مفهوم سازی انتزاعی و آزمایشگری فعال می باشد. نمونه های پژوهش، گزینه های پیشنهادی خود را با توجه به ارجحیت شیوه یادگیری شان از نمره 4 تا 1 رتبه بندی می نمایند. اگر گزینه های پیشنهادی با شیوه یادگیری نمونه مورد پژوهش کاملاً، تاحدی، اندکی و خیلی کم مطابقت داشته باشد به ترتیب نمره 4 تا 1 منظور می گردد. حاصل جمع نمرات این گزینه ها چهار نمره می باشد که بیان گر چهار شیوه یادگیری است. به طوری که اولین گزینه در هر سوال شیوه یادگیری تجربه عینی دومین گزینه شیوه یادگیری مشاهده تاملی سومین گزینه شیوه یادگیری مفهوم سازی انتزاعی و چهارمین گزینه شیوه یادگیری آزمایشگری فعال است.

از تفاضل دو به دوی این شیوه ها یعنی از تفاضل نمرات مفهوم سازی انتزاعی و تجربه عینی و نیز از تفاضل نمرات آزمایشگری فعال و مشاهده تاملی دو نمره به دست می آید. این دو نمره بر روی دو محور مختصات) با توجه به منفی و مثبت بودن نمره حاصل(قرار میگیرد. یک محور عمودی شامل تجربه عینی در بالا و مفهوم سازی انتزاعی در پایین محور و یک محور افقی شامل مشاهده تاملی در سمت راست و آزمایشگری فعال در سمت چپ قرار می گیرند. این دو محور مختصات چهار ربع را تشکیل می دهند و چهار سبک یادگیری با نام های واگرا، هم گرا، جذب کننده و انطباق یابنده در یکی از ربع ها قرار می گیرند.

3-3-1-1- روایی و پایایی پرسشنامه سبک های یادگیری کلب :

3-3-1-1-1- روایی پرسشنامه سبک های یادگیری کلب

روایی این پرسشنامه توسط لرگانی (1377) مورد بررسی قرار گرفته است. کلب در سال 4985 تحقیق روی 4116 نفر زن و مرد که دست کم دو سال تحصیلات دانشگاهی داشتند انجام داد که ضریب پایایی پرسشنامه به شرح زیر می باشد.

3-3-1-1-2- پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ

ضریب پایایی

تجربه عینی (CE) 82% مشاهده تاملی (RO) 73% مفهوم سازی انتزاعی (AC) 83%
 آزمایشگری فعال (AE) 87% تجربه عینی - مفهوم سازی انتزاعی (AC - CE) 88%
 مشاهده تاملی - آزمایشگری فعال 84%

پایایی پرسشنامه از طریق ضریب دو نیمه کردن اسپیرمن - براون

اسپیرمن - براون	همبستگی دو نیمه
81%	تجربه عینی (CE) 89%
71%	مشاهده تاملی (RO) 87%
84%	مفهوم سازی انتزاعی (AC) 92%
83%	آزمایشگری فعال (AE) 92%
85%	تجربه عینی - مفهوم سازی انتزاعی (AC - CE) 92%
82%	مشاهده تاملی - آزمایشگری فعال (AE - RO) 93%

پیشرفت تحصیلی: برای سنجش پیشرفت تحصیلی از معدل نیمسال اول دانش آموزان استفاده خواهد شد.

3-4- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:

در پژوهش حاضر، با توجه به ماهیت فرضیه‌ها و نوع متغیرها از روش‌های موجود در آمار توصیفی نظیر جداول توزیع فراوانی مطلق، میانگین جهت بررسی و مقایسه اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق پرسشنامه و در بخش آمار استنباطی نیز از آزمون همبستگی و رگرسیون برای آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است، که در نهایت برای تجزیه و تحلیل و به کارگیری این آزمون‌ها از نرم افزار SPSS 20 استفاده شد.

3-5- تجزیه و تحلیل توصیفی متغیرها

جدول 2 نتایج توصیف سبک‌های یادگیری می‌باشد. نتایج این جدول نشان داد سبک یادگیری تجربی عینی دارای میانگین 25/37 و انحراف معیار 6/23 می‌باشد، این سبک یادگیری دارای کمترین میانگین می‌باشد. همچنین این نتایج نشان داد سبک یادگیری مشاهده تاملی دارای 29/63 و انحراف معیار 6/05 است. در ادامه نتایج نشان داد مفهوم ساز انتزاعی دارای میانگین 32/27 و انحراف معیار 4/74 می‌باشد. سبک یادگیری آزمایشگری فعال دارای میانگین 33/09 و انحراف معیار 6/84 است و این سبک یادگیری دارای بالاترین میانگین می‌باشد.

جدول: 2- میانگین و انحراف معیار سبک‌های یادگیری

گونه	میانگین *	انحراف معیار *
تجربی عینی	25/37	6/23
مشاهده تاملی	29/63	6/05
مفهوم ساز انتزاعی	32/27	4/74
آزمایشگری فعال	33/09	6/84

جدول 2 نشان دهنده میانگین و انحراف معیار استرس می‌باشد، نتایج نشان دهنده این است که استرس در بین دانش‌آموزان دارای میانگین 24/44 و انحراف معیار 6/94 می‌باشد (جدول 3).

جدول: 3- توصیف پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

متغیر	میانگین	انحراف معیار
پیشرفت تحصیلی	19/21	1/66

3-6- آمار استنباطی

برای رسیدن به اهداف تعیین شده علاوه بر آمارهای توصیفی (میانگین و انحراف معیار) از آمارهای استنباطی نظیر آزمون همبستگی پیرسون به منظور تعیین رابطه بین متغیرها و همچنین پیش‌بینی متغیر وابسته از روی متغیر مستقل از رگرسیون خطی استفاده گردید.

آزمون آسمیر کاموگرف اسمیرنف

متغیر	سطح معنی داری
تجربی عینی	0/341
مشاهده تاملی	0/251
مفهوم ساز انتزاعی	0/622
آزمایشگری فعال	0/457
استرس	0/583
پیشرفت تحصیلی	0/162

فرضیه اول: بین سبک یادگیری و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول 4- همبستگی سبک های یادگیری و پیشرفت تحصیلی

متغیر	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری (p)
تجربی عینی	-0/023 ^{ns}	0/656
مشاهده تاملی	0/249 ^{**}	0/003
مفهوم ساز انتزاعی	-0/053 ^{ns}	0/306
آزمایشگری فعال	0/071 ^{ns}	0/172

به منظور بررسی رابطه بین سبک های یادگیری دانش آموزان و پیشرفت تحصیلی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده گردید. نتایج نشان داد هیچ یک از سبک های یادگیری شامل تجربی عینی ($r = -0/023$ و $p = 0/656$)، مفهوم ساز انتزاعی ($r = -0/053$) و $p = 0/306$ و آزمایشگری فعال ($r = 0/071$ و $p = 0/172$) ارتباط معنی داری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ندارد. این در حالی است که مشاهده تاملی دارای رابطه مثبت و معنی داری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد. بنابراین این فرضیه به عنوان فرضیه اول این تحقیق مورد تایید قرار می گیرد.

جدول 5- نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه پیش بینی استرس از روی سبک های یادگیری دانش آموزان

متغیر	B	Beta	T	P
عدد ثابت	121/158	-	24/124	0/0001
تجربی عینی	-0/603	-0/471	-8/938	0/0001
مشاهده تاملی	-0/730	-0/563	-12/832	0/0001
مفهوم ساز انتزاعی	-0/741	-0/447	-10/855	0/0001
آزمایشگری فعال	-0/675	-0/605	-10/989	0/0001
		0/463 R ² Adjust=		
		0/0001Sig=		
		74/185F=		
		0/469 R ² =		
		0/685R=		

به توجه به سطح معنی داری مدل ($\text{Sig}=0/0001$) این مدل به ازای $F=74/185$ معنی دار می باشد. بنابراین این مدل قادر به پیش بینی استرس دانش آموزان می باشد. بنابراین استرس دانش آموزان از روی سبک های یادگیری قابل پیش بینی است. پس این فرضیه مورد تایید قرار می گیرد.

ضریب B در واقع ضریب رگرسیونی متغیرهای مستقل است. با استفاده از این ضرایب می توان میزان متغیر وابسته را تخمین زد. به همین منظور با توجه به اطلاعات به دست آمده و معنی دار بودن مدل نهایی رگرسیون چندگانه در این پژوهش (جدول 5)، با معادله ی ذیل می توان استرس دانش آموزان را تخمین زد:

$$4X_{0/675} - 3X_{0/741} - 2X_{0/730} - 1X_{121/157} - 0/603Y =$$

مقادیر مثبت ضریب رگرسیونی در این معادله نشان می دهد که با افزایش میزان متغیرهای مستقلی مانند متغیر وابسته (استرس دانش آموزان) نیز افزایش خواهد یافت. همچنین نتایج جدول 6 نشان می دهد که متغیرهای پیش بین $46/9$ درصد ($2R=0/469$) Adjust از میزان نوسانات متغیر ملاک (استرس دانش آموزان) را پیش بینی می کند. از طرفی، بررسی ضرایب رگرسیون استاندارد شده (بتا) نشان می دهد که متغیر آزمایشگری فعال سازمان نسبت سایر سبک های یادگیری سهم و تأثیر بیشتری در پیش بینی متغیر وابسته (استرس دانش آموزان) داشته است.

به منظور پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان از روی سبک های یادگیری دانش آموزان از آزمون رگرسیون خطی استفاده گردید. به توجه به سطح معنی داری مدل ($\text{Sig}=0/032$) این مدل به ازای $F=1/174$ معنی دار می باشد. بنابراین این مدل قادر به پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می باشد. این معنی داری به این معنا است که پیشرفت تحصیلی دانش آموزان از روی سبک های یادگیری قابل پیش بینی می باشد. در این مدل تنها متغیری که در پیش بینی پیشرفت تحصیلی دارای سهم معنی داری می باشد مشاهده تاملی است. ضریب رگرسیونی (B) و ضریب رگرسیونی تصحیح شده (Beta) نشان دهنده این است که مشاهده تاملی سبب افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می گردد. پس این فرضیه مورد تایید قرار می گیرد.

جدول 6- نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه پیش بینی پیشرفت تحصیلی از روی سبک های یادگیری دانش آموزان

متغیر	B	Beta	T	P
عدد ثابت	18/424	-	15/268	0/0001
تجربی عینی	0/003	0/012	0/183	0/855
مشاهده تاملی	0/29	0/281	3/194	0/028
مفهوم ساز انتزاعی	-0/020	-0/056	-1/065	0/287
آزمایشگری فعال	0/024	0/098	1/516	0/130
	$\text{Sig}=0/032$			
	$F=1/174$			
	$R^2=0/113$			
	$R^2=0/013$			
	$\text{Adjust} R^2=0/002$			

بنابراین با توجه به مقادیر بدست آمده در این مدل پیشرفت تحصیلی با استفاده از معادله زیر بدست خواهد آمد.

$$X_2 \ 18/424 + 0/29Y =$$

4- بحث و نتیجه گیری

برای رسیدن به اهداف تعیین شده علاوه بر آمارهای توصیفی (میانگین و انحراف معیار) از آمارهای استنباطی نظیر آزمون همبستگی پیرسون به منظور تعیین رابطه بین متغیرها و همچنین پیش بینی متغیر وابسته از روی متغیر مستقل از رگرسیون خطی استفاده گردید. نتایج نشان داد هیچ یک از سبک های یادگیری شامل تجربی عینی ($r = -0/023$ و $p = 0/656$)، مفهوم ساز انتزاعی ($r = -0/053$) و r و $p = 0/306$) و آزمایشگری فعال ($r = 0/071$ و $p = 0/172$) ارتباط معنی داری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ندارد. این درحالی است که مشاهده تاملی دارای رابطه مثبت و معنی داری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دارد. بنابراین این فرضیه به عنوان فرضیه اول این تحقیق مورد تایید قرار می گیرد. بر اساس این یافته نتیجه می گیریم که **سبک یادگیری و پیشرفت تحصیلی** ارتباطی کاملاً وابسته به هم دارند.

نتایج نشان داد که سبک های یادگیری شامل تجربی عینی ($r = -0/163$ و $p = 0/002$)، مشاهده تاملی ($r = -0/379$) و $p = 0/0001$) و مفهوم ساز انتزاعی ($r = -0/289$ و $p = 0/0001$) دارای رابطه منفی و معنی داری با استرس دانش آموزان می باشد و این درحالی است که سبک یادگیری آزمایشگری فعال رابطه معنی داری با استرس دانش آموزان ندارد ($r = -0/084$ و $p = 0/116$). با توجه به رابطه معنی دار بین تجربه عینی، مشاهده تاملی، و سبک مفهوم ساز انتزاعی با استرس می توان اذعان نمود این فرضیه مورد تایید قرار می گیرد.

به توجه به سطح معنی داری مدل ($\text{Sig} = 0/0001$) این مدل به ازای $F = 74/185$ معنی دار می باشد. بنابراین این مدل قادر به پیش بینی استرس دانش آموزان می باشد. بنابراین استرس دانش آموزان از روی سبک های یادگیری قابل پیش بینی است.

5- منابع:

فارسی

- براون، داگلاس (1381)، اصول یادگیری و آموزش زبان، ترجمه فهیم منصور، تهران: رهنما، صص 44-49
- حاتم زاده سرکشتی، نازنین (۱۳۹۴) بررسی رابطه بین فرهنگ کلاس درس، سبک یادگیری و میزان خلاقیت دانش آموزان پسر پایه ششم شهرستان دلفان، دومین کنفرانس ملی و اولین کنفرانس بین المللی پژوهشهای نوین در علوم انسانی. دوره 2 شماره 2، صص 24-57.
- راتوس، اسپنسر. ا. (1375). روانشناسی عمومی (ترجمه حمزه گنجی) چاپ اول. تهران: انتشارات ویرایش.
- ساجدی، رقیه (1390)، بررسی رابطه بین سبک های یادگیری و میزان خلاقیت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان، نشریه دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دوره 3، شماره 2، صص 56-62
- سیف هاشمی، فخرالسادات (1393) بررسی رابطه بین ذهنیت فلسفی و میزان خلاقیت مدیران مدارس شهر اصفهان. فصلنامه تعلیم و تربیت، سال بیستم، شماره 1، صص 59-41.
- سیف، علی اکبر. (1382) روان شناسی پرورشی. چاپ هشتم. تهران: نشر آگاه
- کونانی، افروز؛ منیر امیری؛ عیسی زمانیان و حیدری پور، حکمت الله (1394) بررسی رابطه سبک های یادگیری با پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان شهرستان کوهدشت، دومین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی دوره 2 شماره 7، صص 445-675.

منابع لاتین:

- Chadha, N.K. (2001). Causal antecedents of self. Concept, Locus of control and academic achievement, A part analysis. *Journal of psychology*. 32 (4) 2 64 -268.
- Cohen S, Kamarck T, Mermelstein R. (1983). A global measure of perceived stress. *Journal of Health and Social Behavior*; 24: 385-396
- Felder, R.M. & Silverman, L.K. (1988). Learning and teaching styles in engineering education. *Engineering Education*, 78 (7), 674 -681.
- Norasyikin Omar , Mimi Mohaffyza Mohamad, Aini Nazura Paimin,(2015), Dimension of Learning Styles and Students' Academic Achievement, 4th World Congress on Technical and Vocational Education and Training (*WoCTVET*), 5th–6th November 2014, Malaysia
- Slavin, R. E. (1991), *Educational psychology (teaching in practice)*. (3th ed). Boston: Allyn and Bocon.
- Sternberg, R.J. (1999). An interactive framework for understanding mind in context. Cambridge university press. *American Psychologist*, 2 (44), 223 -248.
- Sternberg, R.J., and Grigorenko, E.L. (1997), Are cognitive still in styles still in style? *American psychologist*, vol.52(7), 700- 712.
- Steyn, T. & Maree, J.E. (2002). A Profile of first year student's Learning. preferences and study orientation in mathematics. Pretoria: university of Pretoria south Africa.

Investigating the relationship between learning styles and academic achievement of Yasouj fifth grade students

Abstract

Education is defined as the creation of learning environments in which the activities required by learners to build knowledge and thinking ability are maximized. The purpose of this research was to determine the relationship between learning styles and academic progress and stress of fifth grade elementary school students in Yasouj. The statistical population of the research included 100 male and female students of the fifth grade of Yasouj elementary school in the academic year of 1400. The research method was a descriptive survey, and the data collection tool was a questionnaire of learning styles and students' academic grades. The data was analyzed using the statistical methods of Pearson's correlation coefficient and multiple regression. The results showed that learning style has a significant relationship with students' academic progress. Based on this finding, we conclude that learning style and academic progress are completely interdependent.

Keywords: learning styles, stress, students, academic achievement